

OPIEKUN KATOLICKI

Nr 40.

dawniej „Gazeta Górnośląska.”

Rok XIV.

Bytom (Beuthen O./S.) dn. 25 maja 1887.

„Opiekun Katolicki” wychodzi co środę i sobotę. Przedpłata kwartalna wynosi na pocztach jak i dla miejscowych 1 markę; w Austrii z przesyłką 75 cent.; w Ameryce 1/2 dolara. Listy nadsyłać należy franko pod adresem: Redakcyja lub Ekspedycyja „Opiekuna Katolickiego” w Bytomiu (Beuthen O./S.) Dyngosstrasse 27. Za ogłoszenia płaci się od wiersza petytowego lub zajętego miejsca 20 fen.

Ogłoszenia przyjmuje Ekspedycyja w miejscu, jako też i w Wroclawiu Rudolf Mosse oraz Haasenstein & Vogler w Berlinie i Hamburgu. — W Warszawie Rajchman i Frendler, ulica Senatorska Nr. 18. — W Frankfurcie n. M. Daube & Co. — W Paryżu i na całą Francją A. Sławiński Paris, Rue Véveléy Nr. 3. Rękopisma nadesłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

Bytom dn. 24 maja.

Francuzi nie pomijają sposobności — tak samo jak i Moskale — by nie wystąpić przeciwko ogromnej liczbie Niemców żyjących we Francyi. To też wszędzie istnieje agitacyja by ich się pozbywać, chociaż to są zupełnie spokojni i pracowici ludzie, zadowoleni, że na chleb zarabiają a posłuszni są ustawom kraju, w którym mieszkają i więcej może posłuszni niż rodowici mieszkańcy. Wszelkich pokrywek używają Francuzi, aby się Niemców pozbyć z kraju. W tych dniach wydano znów bez wszelkiego powodu zegarmistrza Haista z Besançon. Pryncypał jego jednocześnie kapitan w armii terytoryalnej, oświadczył mu, że jego wydalenie nastąpiło z wyższego rozkazu.

Tak się rozpisal lamentując „Berl. Tagebl.” — Z tego wszyskiego widać, że naukę praktykowaną w jednym kraju zrozumiały i inne narody, a ta nauka oraz praktyczne jej zastosowanie odbija się teraz dotkliwie na samych nauczycielach.

NEDZA

jej przyczyny i środki zaradcze.

(Ciąg dalszy).

Zabezpieczenie funduszu na kosztą pogrzebu w banku „Westy.”

Chcąc zabezpieczenie na życie uczynić przystępnem także dla warstw mniej miennych, wprowadziliśmy do naszych urządzeń zabezpieczenie funduszu na kosztą pogrzebu.

Kwota, jaką zabezpieczyć można, musi być podzieloną przez 50, a wynosić przynajmniej 150 marek. Wysokość składki wykazuje na końcu zamieszczona taryfa.

Uwzględniając, że u osób żyjących z pracy ręk zmniejsza się a częstokroć całkiem niknie w wieku późniejszym siła i sposobność do zarobku, obliczona jest taryfa nasza tylko do 60 roku życia, tak, iż po osiągnięciu tego wieku ustaje całkowicie opłacanie składek, a rozpoczyna się udział w funduszu na dożywocie (rentę) dla podaszłych. Jako minimum renty przy samem jej rozpoczęciu zapewnia „Westa” 4% sumy zabezpieczonej.

Natychmiast po odbiorze urzędowego świadectwa śmierci, polisy i ostatniego kwitu składkowego — wypłaca „Westa” zaliczkę aż do 100 marek.

Jeżeli zabezpieczenie trwało już przynajmniej 5 lat, a zabezpieczony nie zapłacił składki w oznaczonym terminie, w takim razie zabezpieczenie na wniosek zabezpieczonego, podany w czasie dozwolonym do odnowienia, nie upada zupełnie, tylko suma zabezpieczona zmniejsza się na taką kwotę, jakaby zabezpieczyć można za pomocą rezerwy składkowej zabezpieczonego, uważając tę rezerwę za jednorazową, raz na zawsze starcząca składkę na zabezpieczenie funduszu pogrzebowego, wpłaconą w dniu płatności niewykupionego kwitu. W takim razie przy śmierci zabezpieczonego nie wypłaci „Westa” pierwotnej sumy zabezpieczonej, lecz tylko co dopiero określoną zmniejszoną kwotę, której wysokość zapisuje się na polisie pierwotnej.

Odpowiedź

na zarzuty przeciwko Religii św.

Jakże Ciało Jezusa Chrystusa może być w Sakramencie Ołtarza obecne? to rzecz nie podobna!

(Dokończenie.)

Podobnie np. nie może żelazo ani miedź, jak długo jest materialem surowym, stwardłym, przybrać kształtu modelu jakiegobądź. Ale wystaw tylko kruszec na działanie ognia, i roztop go, a z łatwością wlejesz go w ową formę, wnet przybierze on najdelikatniejsze jej odcienia. — Widzisz więc, że zmiana stanu uczyniła to możebnem, co w innym stanie całkiem niemożebnem było. To niechaj ci będzie podobieństwem, ale tylko podobieństwem w sprawie, że ciało Jezusa może być w Sakramencie Ołtarza obecne.

Choćby więc, przypuszczam, zdołał ktoś dowieść, że ciało Pańskie nie może być w Przenajświętszej Hostyi obecne w tym stanie, w jakim Chrystus Pan żył na ziemi; to tem przecież nie udowodniłby wcale, że ciało Pańskie w innym, nowym, naszym pojęciu nieznanym stanie nie mogłoby być pod postacią chleba i wina utajone.

Tego rodzaju zabezpieczenie małych kwot na opędzenie nieuniknionych wydatków na pogrzeb, jaki nakazuje obyczaj i cześć dla nieboszczyka, tudzież na zaspokojenie najbliższych potrzeb osieroconej rodziny, posłużyć może za przygotowanie szerszych warstw ludności do korzystania z dobrodziejstw instytucyi zabezpieczenia na życie. Składki na to zabezpieczenie są tak niskie, że nawet rodziny niższych warstw miejskich i wiejskich, zdobyć się nie mogą przy dobrej woli na ich opłacenie. Sądzymy, że potrzeba jedynie pobudki, aby te warstwy wciągnąć do zabezpieczenia tego rodzaju — i spodziewamy się, że PP. Agenci chętnie przyjmą na siebie ten obowiązek, a nagrodą Ich będzie wewnętrzne zadowolenie ze spełnionego obowiązku i podzięką osieroconych rodzin, którym za sprawą Ich ulży kapitał zabezpieczony troski o pogrzeb zmarłego i zaspokojenie potrzeb życia w pierwszych przynajmniej dniach opuszczenia.

(Tak o tej nowej instytucyi swej donosi „Westa” Przep. Red.)

Rada zawiadowcza „Westy”

Banku wzajemnych zabezpieczeń na życie w Poznaniu, odebrała w tych dniach od Dyrekcyi obrachunkowej i bilanse za rok 1886 celem przekazania ich Komisji rewizyjnej i ustanowiła termin zwołania tegorocznego zwyczajnego walnego zebrania na dzień 18 czerwca. Z cyfr tymczasowo nam zakomunikowanych dowiadujemy się, że „Westa” pozyskała w roku zeszłym 1181 nowych wniosków na 2,321,400 marek sumy zabezpieczonej. Na podstawie tych wniosków wygotowano w ciągu roku 989 polis na 1,964,300 m. sumy zabezpieczonej. Stan zabezpieczeń prawomocnych wynosił z końcem roku obrachunkowego 5077 polis z sumą zabezpieczoną 10,026,188 m. i z roczną składką 333,906 m. Stan majątkowy Towarzystwa wzrósł z końcem roku ubiegłego w porównaniu do roku poprzedzającego o blisko 80,000 m., a obrachunek roczny zamyka się przewyżką 10,201 marek. W ciągu roku obrachunkowego zmarło 60 członków, po których miała „Westa” do wypłacenia 102,450 m. kapitałów za-

b) Druga uwaga jest następująca: Natura nastrocza nam liczne przykłady, że jedna substancya przemienia się w drugą, lubo to nam się prawie niepodobną rzeczą być wydaje.

Najważniejszy z tych przykładów jest na pokarmach, które pożywamy, któremi życie utrzymujemy. Chleb, który jem, przemienia się za pomocą tajemniczej czynności trawienia w moją krew, w moje ciało. Substancya chleba zamienia się w substancyą ciała mojego. A jeżeli Bóg to codziennie w nas, w sposób całkiem naturalny sprawuje, czemużby nie miał być w stanie w sposób nadnaturalny, nadprzyrodzony sprawić tej przemiany (tej transsubstancjacyi) w tajemnicy Sakramentu Ołtarza?

Owoż widzisz, że to rzecz nie tak niepodobna, iż wszechmocną Boską przemienia się chleb i wino na ołtarzach naszych istotnie w ciało i krew Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa; widzisz, że kościół, ucząc rzeczywistej i istotnej obecności Jezusa Chrystusa w Sakramencie Ołtarza, nie uczy bynajmniej niedorzeczności, nie uczy nic niepodobnego i rozumowi przeciwnego, jak się to ludziom niewykształconym i nierozsądnym marzy. Spodziewam się zaś po tobie, że od tego czasu już onego zarzutu za półgłówkami powtarzać nie będziesz.

bezpieczonych. Ogółem wypłaciła „Westa” od roku 1874 do końca roku ubiegłego 868,430 marek sum zabezpieczonych po 458 zmarłych członkach.

Taryfa

zabezpieczenia funduszu na kosztą pogrzebu. Składka płaci się tylko do 60-go roku życia i wynosi od 50 marek sumy zabezpieczonej.

Wiek	Rocznie.		Półrocznie.		Ćwierćrocznie.		Miesięczn.	
	M.	Fen.	M.	Fen.	M.	Fen.	M.	Fen.
20	1	85	—	95	—	49	—	17
1	1	88	—	97	—	50	—	17
2	1	92	—	99	—	51	—	18
3	1	96	1	1	—	52	—	18
4	2	—	1	3	—	53	—	19
25	2	4	1	5	—	54	—	19
6	2	9	1	7	—	55	—	19
7	2	14	1	9	—	56	—	20
8	2	19	1	12	—	57	—	20
9	2	24	1	15	—	59	—	21
30	2	30	1	18	—	61	—	22
1	2	37	1	21	—	62	—	23
2	2	44	1	24	—	64	—	23
3	2	51	1	28	—	66	—	24
4	2	59	1	32	—	68	—	24
35	2	68	1	36	—	70	—	25
6	2	77	1	41	—	72	—	25
7	2	87	1	46	—	75	—	26
8	2	97	1	52	—	78	—	27
9	3	10	1	59	—	81	—	28
40	3	24	1	66	—	84	—	29
1	3	39	1	74	—	88	—	31
2	3	56	1	83	—	93	—	32
3	3	74	1	92	—	98	—	34
4	3	95	2	20	1	3	—	36
45	4	19	2	14	1	9	—	38
6	4	45	2	27	1	15	—	40
7	4	76	2	42	1	22	—	42
8	5	12	2	60	1	32	—	45
9	5	53	2	82	1	43	—	49
50	6	30	3	70	1	55	—	53

(Ciąg dalszy nastąpi).

Jakie przecież, zapytasz się może jeszcze, w jaki sposób dzieje się ten cud podziwienia godny? — Na to odpowiadam ci co prądzę: tego nie wiem, wcale nie wiem, tego i najwięksi uczeni tak dobrze jak inni nie wiedzieli i nie wiedzą. Jest to tajemnica wiary, tajemnica Boska. My tylko wiemy, że tak jest, że nam w to wierzyć trzeba.

Jezus Chrystus jako Król dusz, jako żywot chrześcian, jako głowa kościoła, jako ucieczka grzesznych, jako dobry i litościwy Zbawca, jako pocieszyciel strapionych — przemieszkuje za pomocą tej nieogarnionej tajemnicy bezustannie w pośrodku dzieci swoich; a że zarazem jest i Bogiem i człowiekiem, stanowi On żywy węzeł, który nas z Jego Ojcem i naszym Ojcem jednoczy. Jezus oddaje Ojcu cześć najdoskonalszą, i uzupełnia tem niedokładność czci i chwaly naszej. On nieustannie błaga o miłosierdzie nad nami, którzy się ciągle grzechów dopuszczamy.

Jezus jest obecny na wszystkie wieki, dla wszystkich pokoleń, które odkupił i miłuje porówno; mieszka wśród nich, aby od wszystkich aż do końca świata przyjmować hołd wiary, czci i chwaly, modlitwy.

Jeżeli zaś s. Sakrament Óltarza jest tajemnicą wiary, to jest On tem więcej, w tem wyższym stopniu tajemnicą miłości!...

A więc pójdźmy wszyscy, upadniemy na kolana, wierzymy, miłujmy! —

O SPADKU

podług powszechnego prawa krajowego.

(Dokończenie).

Prawa spadkobiercze rodziców i innych krewnych w linii wstępnej.

Jeżeli nie ma krewnych w linii wstępnej, w takim razie rodzice spadkodawcy odziedziczą majątek z wykluczeniem rodzeństwa jego. Jeśli oboje rodzice są przy życiu, w takim razie odbierają spadek w równej części; jeżeli tylko jedno z nich żyje, natenczas cały spadek nań przechodzi. Jeżeli już oboje rodzice nie żyją, w takim razie obejmuje spadek rodzona rodzeństwo spadkodawcy, i ich potomkowie, wykluczając od sukcesji dalszych krewnych w linii wstępnej.

Jeżeli nieboszyk zostawia tylko rodzeństwo przyrodnie albo tegoż potomków, natenczas ci dziedziczą razem z krewnymi w linii wstępnej. W takim razie rodzeństwo przyrodne i ich potomkowie odbierają jedną połowę spadku, a drugą połowę krewni linii wstępnej.

Jeżeli nieboszyk żadnego nie zostawia rodzeństwa, ani też potomków z tego rodzeństwa, w takim razie krewni z wstępnej linii odziedziczą sami ten majątek, wykluczając wszystkich innych krewnych pobocznych.

MODLITWA

do Najświętszej Panny.

Pomnij święta Matko w niebie,
Że nie słyszał lud Twój wierny,
By daremnie wzywał Ciebie,
Twem Imieniem — człek miserny.

Pod Twą pieczę kto się schronił,
Kto pomocy Twojej prosi, —
Kto się Tobie Matko skłonił, —
Imię Maryi w sereu nosi!

Z tem Imieniem i z tą wiarą,
Panno święta nad Pannami!
My wołamy pieśnią starą, —
Módl się Maryo, — módl za nami!

Bądź z Twym ludem Matko z nieba,
Wstaw się za nim, gdy w niedoli, —
Osłoń skrzydłem, — radź jak trzeba
Znosić w życiu, to co boli.

O nas boli, mówim Izami, —
Trąd niewiary — ojców winy! —
Więc Maryo módl się z nami —
My błagamy Twej przyczyny.

Waw. hr. Engeström.

Pomiędzy krewnymi linii wstępnej bez względu na to, czy oni sami, lub też wraz z rodzeństwem przyrodniem spadek dziedziczą, zawsze ten spadkobierca, który jest bliższy w stopniu pokrewieństwa, wyłącza odleglejszych.

Jeśli jest kilku równo bliższych linii wstępnej, natenczas odsiedziczą oni w równej części dział na nich przypadający.

Część obowiązkowa.

Zdarza się nieraz, że spadkodawca chętnieby ani grosza z swego majątku niektórym osobom, należącym do sukcesorów pozostawić nie chciał. Prawo jednak na to nie zawsze pozwala, bo w pewnych razach przepisuje, że niektórym spadkobiercom choćby część obowiązkową wyznaczyć trzeba, chyba, że zachodzą prawne powody do wydziedziczenia. Kto zaś chce wydziedziczyć którego z swoich spadkobierców, ten może to uczynić tylko przez testament, w którym wyraźnie powody wydziedziczenia podane i udowodnione być muszą. Wydziedziczyć można tylko wtedy, jeżeli spadkobierca dopuścił się ciężkich złodni zdrady stanu, jeżeli nastawał na życie spadkodawcy itp. Nie wymieniamy wszystkich przepisów prawnych, zezwalających na wydziedziczenie, bo niektóre z nich zbyt delikatnej materji, nie kwalifikującej się dla szerszej publiczności, — kto się ich będzie chciał dowiedzieć szczegółowo, ten znajdzie je w Powszechnem prawie krajowem w Cz. II. Tyt. 2. §§ 399 i nast., gdzie mowa o wydziedziczeniu dzieci przez rodziców, i w §§ 506 i nast., gdzie mowa o wydziedziczeniu rodziców przez dzieci. Małżonkowie mogą się wydziedziczać tylko wtedy, jeżeli zachodzą powody rozwodowe.

Spadkodawca może temu, któremu przetrzeźnia część obowiązkową, policzyć wszystko, co mu za swego życia dał z szkodrośliwości. Rodzice mogą zastrzedz i tak rozporządzić częścią obowiązkową, aby marnotrawne dzieci nie miały wolnej dyspozycji nad tą częścią obowiązkową, aby więc jej nie zmarnowały, albo nie obdłużyły.

Część obowiązkowa małżonków wynosi połowę tego, coby im się z tytułu prawa należało.

Część obowiązkowa dzieci wynosi:

- 1) jeżeli jest jedno lub dwoje dzieci, natenczas $\frac{1}{2}$,
- 2) jeżeli jest troje lub czworo dzieci, wtedy $\frac{1}{3}$,
- 3) jeżeli jest więcej jak czworo dzieci, natenczas $\frac{1}{4}$,

z tego dziecko dostać musi, coby mu się było dostało, gdyby go nie ograniczono w sukcesji. Przy odliczaniu części obowiązkowej drugim dzieciom uwzględnić należy w obrachunku dziecko prawnie wydziedziczone, bo chociaż takie dziecko nie nie dostanie, to jednak stawione w obrachunek, wpływa na wysokość spadku reszty dzieci.

Rodzic ma także prawo obowiązkowej części po swoich dzieciach, jako pierwszy z linii wstępnej, należy mu się bowiem, bez względu na liczbę, połowa z tego, co mu prawo wyznacza. Tej części obowiązkowej nie mogą dzieci ani uszczuplać, ani warunkami ograniczać, lub obciążać.

Dzieci do jednego rodzeństwa należące, nie mają prawa żądać od siebie części obowiązkowej.

Nowy zamach na cara,

obmyślili nihilści przy wjeździe jego do Nowoczerkaska, lub gdyby się tam nie miał udać natenczas w dalszej carskiej podróży miał być wykonany.

Zamachem tym kierowano z Petersburga, skąd kilku kierowników wyjechało na Don. Zamach ten wszakże się nie udał z powodu że jeden z dawniej skompromitowanych nihilistów będący pod kontrolą policyjną otrzymał rozkaz telegrafem, aby czempredziej wyjeżdżał dla dokonania pewnego dzieła. Policyja cichaczem dodała mu w podróży towarzyszy w osobach tajnych agentów. W ten sposób nowy ten ruch nihilistów wysledzono i 24ry osoby aresztowano. Zamach podjęto a car szczęśliwie przybył i wyjechał z Nowoczerkaska. Katkow, skutkiem odkrycia nowych planów nihilistycznych zaproponował carowi przeniesienie stolicy do Moskwy.

Przegląd polityczny.

NIEMCY.

Berlin. „Kreuz Ztg.“ i inne dzienniki wyrażają obawy z powodu zapowiedzianego we Francji uruchomienia armii na próbę. „Chorebliwa drażliwość, mówi „Kreuz Ztg.“, partyi odwetu w połączeniu z faktem, że na czele armii znajduje się awanturnik, przy możności, dalej, rzucenia z zachodu na wschód Francji znacznych korpusów, musi budzić uczucie obawy, tembardziej, że trudno będzie skontrolować rozmiar uzbrojeń.“

— Około sześć tysięcy cechów miało być w Niemczech rozwiązanych, ponieważ dotychczas nie zmieniiy ustaw w myśl ustawy cechowej z 1881 r. Jest to w każdym razie drastyczny dowód obojętności, jaką rzemieślnicy niemieccy dla cechów okazują.

Cechom, które swych statutów nie zmieniiy w myśl nowej ustawy procederowej, władza rządowa jako ostatni termin na to wyznaczyła dzień 1 września 1887. Jeźliby do tego czasu żądaniu temu zadosyć się stać nie miało, to mają cechy pomienione zostać skasowane.

— Nadzór nad robotnikami zagranicznymi władze bawarskie wykonują teraz daleko ściślej niż dawniej, ponieważ się przekonali, że między nimi najwięcej znajduje się takich, co dążą do wywoływania w kraju zaburzeń socjalistycznych. Z tego powodu w mieszkaniach ich odbywają często rewizye, a gdy tam znajdują cośkolwiek podejrzanego, robotników tych niezwłocznie wydalają z kraju.

— Projekt opodatkowania cukru, będący obecnie przedmiotem obrad odnośnych wydziałów Rady Rzeszy niemieckiej, przedstawia się nie jako dodatek, uzupełniający prawo już istniejące, lecz jako prawo zupełnie osobne, które na dawniejsze żadnego nie ma względu.

Obejmuje ono 63 paragrafy, podzielone na dwie części. Pierwsza odnosi się do cukru, sprowadzonego ze zagranicy, druga zaś do rzeczywistego podatku od cukru, podając prócz ogólnych rozporządzeń, dotyczących się fabryk cukru, zarazem szczegółowe przepisy co do kontroli nad ilością wyrobionego cukru, jak i buraków, na cel ten użytych. jako też wymienia kary za możebne przekroczenia tychże przepisów.

Z brzemienia obszernego tego projektu pódacć tylko możemy niektóre ustępy, gdyż całość przekracza zanadto ramy naszego pisma.

Począwszy od 1 sierpnia 1888 r. od syropu i melasy, z której ma być wyrabiany cukier, sprowadzonych ze zagranicy, opłata wyniesie po 15 mr. za 2 centn., a od takiegoż cukru już gotowanego 2 razy tyle.

Melasa, przeznaczona do przerobienia na okowitę wolną będzie od cla wchodowego ale w tej nowej przeróbce ulegnie opodatkowaniu jako spirytus.

Od cukru, wyrabianego w kraju, opłacać trzeba podatek podwójny; najprzód po jednej marce za 2 centnary buraków, użytych do wyrobu cukru i powtóre od gotowego cukru po 10 mr. za taką wagę.

Cukier, który wyrobiony wprawdzie został w cukrowniach krajowych, ale celem sprzedaży wywieziony być ma za granicę, nie podpadnie temuż podatkowi wcale.

Wedle przypuszczalnego obliczenia rządu, podatek ten przyniesie kasie państwa 46 do 52 mil. mr.

ZIEMIE POLSKIE.

† Kraków. Mikołaj Zyblkiewicz, b. marszałek sejmu galicyjskiego, dr. obojga praw, dożywotni członek Izby Panów przedlitawskiej Rady Państwa, poseł Sejmowy, członek Trybunału Państwa, b. prezydent miasta Krakowa i b. prezes Koła polskiego w Wiedniu, honorowy obywatel miasta Lwowa i Krakowa zmarł tu w Krakowie dnia 16 maja o godzinie 8 $\frac{3}{4}$ wieczorem w 62 roku życia.

ROSYA.

W Odesie 300 sążni drutu telegrafu podmorskiego położonego wzdłuż zatoki zniszczyli zdaje się nihilści i drut zabrawszy ukryli. Telegrafu tego podmorskiego strzegła nawet osobna straż, a położony był nawet sekretnie; ale co dziś jest sekretem w Rosji dla nihilistów? Mają oni wszędzie tajnych agentów? drut ten służyć może będzie do wykonania jakiego nowego zamachu.

Możebny ratunek.

Po ustanowieniu cła na żelazo ze strony Rosyi, wywóz tam dotąd surowca jest odtąd niemożliwy. Wywóz ten z Górnego Ślązka wynosił w r. 1886, 22% z ogólnej produkcji surowca, a tylko 582 ton do Austrii. Jedyń więc ratunek utrzymania jak dotąd naszego przemysłu a wynagradzający tak wielki uszczerbek jaki spowodowała Rosya byłby może ten, gdyby rząd obniżył *wyjątkowo* znacznie fracht na kolejach dla produkcji przemysłu górnośląskiego, uwzględniając jego niekorzystne położenie geograficzne, przynajmniej tak długo, zanim z Rosyą stósunki się nie zmienią. — Tyle, dla rozwagi posłom naszym.

Bytom. Jak podaje „Ob. V. St.“ doniósł jakiś szlachcic polski, że obywatele mieszkający nad granicą pruską w Polsce, tyle tylko mają siał z zboża, ile potrzebują na własne potrzeby, aby nic nie poszło za granicę, do nas.

□ Królewska Huta, 20 maja. Dziś obchodził tu burmistrz miasta naszego p. Girndt, srebrne wesele. Mieszkańcy miasta przez deputacyę, jak i z dalekich stron składali szczere życzenia.

— Zabrze, 20 maja. Dzisiejszej nocy skradli złodzieje z tutejszej kasy sądowej (żelaznej) 1 banknot 100 M., 3 po 25 M., 5 po 5 M. i worek z różną monetą. Co do włamania się, nie masz żadnego śladu.

■ Katowice. Na pewno liczyć możemy, że w przyszłym roku rozpocznie się tu budowa nowego gmachu pocztowego, który ma stanąć na rogu ulicy Holtze.

× Gliwice. Długi miasta naszego wynoszą około 600,100 M.

— Zjazd welocypedystów odbędzie się 29 i 30 tego miesiąca w Gliwicach.

■ Szopinice. Ze nasi sąsiedzi Moskale nie żartują, mieliśmy znów nowy dowód. Chłopiec Grzyszka z kolonii Borki, przeszedł przez niuwagę granicę. Spostrzegłszy to żołdak graniczny pochwyił i prowadził go przemocą, aby odtransportować do Sosnowic. Do spieszących z pomocą górników, wystrzelono kilka razy.

× W Gdańsku i okolicy szerzy się tyfus plamisty, który znaczne zabiera ofiary. Lazarety w Gdańsku przepelnione są chorymi, lecz nie tyle miejscowymi, jak z prowincyi.

Rozmaitości.

U Tyrolczyków pomiędzy innemi, panuje jeszcze i obecnie osobliwszy zwyczaj. W oberzach zwykle wisi gdzie bądź na ścianie wielki nóż z drzewa, na jednym końcu przymocowany jest ogon lisi a na drugim dzwonek, a do środka długi włos koński, którego wieczorem nie widać. Gdy się goście wieczorem poschodzą, jak to zwykle przy szklance piwa, różne rozpoczynają się gawędy. Gdyby atoli ktoś mówił głupstwa i niedorzeczności, natenczas wstaje nieznacznie pierwszy lepszy i zbliża się do owego końskiego włosa, za którego pociągnięciem dzwonek dzwoni, a ogon skaka; nastaje śmiech ogólny, wiedząc o znaczeniu tymże, i przerwa w dalszej mowie.

Plamy od oleju usuwa się z podłogi, ze stolów i przedmiotów drewnianych w ten prosty sposób, że się pociera szwarem mydłem i dopiero po 24 godzinach obmywa zimną wodą.

Nieprzemakalne obuwie otrzymamy roztopiając wśród ciągłego mieszania 1 litr wrzącego oleju lnianego, 125 gramów tłuszczu skopowego, 46 gramów wosku i 32 gramy żywicy i smarując tą mieszaniną wyczyszczone i wysuszone obuwie. Skóra staje się tym sposobem bardzo giętka. Angielscy rybacy od dawna używają tego smarowidła. Choć stoją po kilka godzin we wodzie, to takowa nie weiska im się w obuwie. — Nowém przy tym przepisie jest użycie wosku i żywicy do sadła.

Czyszczenie złoconych ram. Bierze się 6 1/2 łyżek białka, 1 łyżkę wody Javelle, a zmieszawszy je, dolwa odpowiednią ilość wody, poczem się za pomocą gąbki płynem tym wyciera ramy, które wnet odzyskują dawną pośledę.

O objawach wścieklizny u psów krąży jeszcze tyle najrozmaitszych a często błędnych zdań, że celem uniknięcia wyniknąć z tąd mogących nie-szczęśliwych skutków, wydano ze strony urzędowej krótką naukę o znakach wścieklizny. Pewnymi oznakami tej choroby są: 1) W samym początku objawiające się zmiany w zachowaniu się psa, które łatwo podpadają człowiekowi. 2) Podpadający niepokój psa, objawiający się początkowo przez częste zmienianie swego legowiska, a następnie przez opuszczanie domu swego pana. 3) Tracenie apetytu do jedla, a głównie niezadowolnienie ze zwykłego jedla. 4) Skłonność do pożerania przedmiotów niestrawnych i niepożywnych, jako to drzewa, skóry, słomy, trawy, itd. 5) Zatrwardzenie, które po większej części trwa już od początku choroby. 6) Charakterystyczna zmiana głosu i szczekania, i dziwna niepewność głosu między szczekaniem a wyciem. 7) Napady nerwowe, które w razie jawnej wścieklizny z początku są objawami drażliwości, a następnie przy końcu choroby objawiają się przez stan niemocy głównie szczęki dolnej i przelyku. 8) Szybkie chudnięcie. 9) Dziwny popęd do kąsania. — Inne zwykle oznaki, jako to: wstręt do wody, zwieszanie ogona, wystąpienie piany i śliny z pyska itp. są zupełnie nieprawdziwe. Jeżeli pies odmiennie się zachowuje, pożera niezwykle przedmioty, ucieka z domu i zmienia głos, to wystarcza, żeby go uważać za dotkniętego wścieklizną.

Tłuste plamy na materji aksamitnej usuwa się, polewając je eterem lub benzyną, podkładając pod aksamit np. lnianą chustkę; następnie rozgrzewa się w worczaku muslinowym drobny piasek i przeciera się płamę ostrożnie i lekko.

Jak się osusza wilgotne sklepy? Trzeba postawić w byle jakim miejscu sklepu deskę pochyloną w ten sposób, aby koniec jej spoczywał na jakim garaku. Deskę tę posypuje się chlorcalcium, które wyciąga całą wilgoć ze sklepu, i to nawet w takiej ilości, ile podwojna ciężkość chlorcalcium wynosi. Im sklep jest wilgotniejszy, tym więcej chloru sypie z deski w naczynie. Trzeba potem naczynie to z sklepu wystawić, pozwolić desce wyparować, a następnie można użyć tego samego chlorcalcium. Tym sposobem można sklep zupełnie osuszyć, tak, że nawet w sklepie takim można potem owoc, konserwy i t. d. przechowywać.

Świeże jabłka i gruszki można przez cały rok zachowywać, gdy się je zamknie w naczyniach, posypie słodem i na suchym miejscu postawi.

Aby przeszkodzić kopczeniu się lamp, trzeba knoty wymaczać w mocnym occie i następnie je dobrze wysuszyć. Lampy wtenczas palić się będą bez dymu i śwedu, a mały ten trud dziesięćkroć się oplaci.

Co się nazywa szybko? W jednej sekundzie przebywa; piasy człowiek stóp 4, — poczta pruska stóp 8, — większa część rzek 2 — 4, — Odra 5 — 6, słaby wiatr 10, — okręt żaglowy 14, — angielski koń wyścigowy 45, — sławny koń wyścigowy Sterling 80, — wyżeł, orzeł 100 — najgwałtowniejszy wicher 120, — głos przez powietrze 1980, — kula karabinowa 1500, — 54-funtowa kula armatnia 2300, — ziemia około swej osi 9600, — światło 42,000 mil.

Środek przeciwko gąsienicom. Przez całe pole kapuściane przekopać oto rowek na 2 — 3 palcy szeroki i takież rowek pomiędzy każdym żargonem i zasiewa się w to konopi. Konopie te zostawia się aż dojrzej, które nie pozwalają gąsienicom wejść na kapustę.

Drugim środkiem jest: Trzeba obsiać brzeg zagonu szczypiorkiem i ostróżką. Jak rośliny te zaczynają kwitnąć, motyle masami je obsiadają, ale odurzone mocnym zapachem, spadają z krzaczków na ziemię. Po zachodzie słońca zdejmują się przyczepione do tych roślin motyle, a zadaptuje leżące na ziemi. Sposobem tym można wytepić wielką ich ilość.

Lekarstwo na koklusz. Na dwa litry mleka bierze się 2 łyty mchu islandzkiego i razem się gotuje; potem bierze się 3 łyty maczkowej mąki, rozpuszczonej w trozkiej wody i wlewa się to wolno w gotujące się mleko. Następnie wbija się trzy całe jaja, gdy już mleko nie jest zanadto gorące. Napój ten potem pije się po filiżance (szolce) 3 — 4 razy dziennie. Jest to napój przyjemny, a nadewszystko skuteczny.

ODEZWA.

Ponownie i usilnie wzywamy Szanownych pp. Delegatów i bibliotekarzy naszych, żeby bezwzględnie z obiegii i z bibliotek naszych wycofali następujące książki:

1. Rozmowa o czytaniu biblii przez X. Filichowskiego, Warszawa 1881.
2. Co się stało w Polsce od pierwszego jej rozbioru aż do końca wojen za cesarza Napoleona, Poznań, 1850.
3. Obrazki historyczne z życia zasłużonych krajowi Polaków i Polek przez Józefa Grajzarta.
4. Raciczki, Poznań 1882.

Książki powyższe wymienione są wyrokami sądowemi zakazane i nie wolno ich w cesarstwie niemieckim rozszerzać. Zatem tak na bibliotekarzy jak i na Towarzystwo nasze spaśćby mogły wielkie nieprzyjemności, gdyby się pp. delegaci i bibliotekarze do naszej ponownej i usilnej prośby bezwzględnie nie zastosowali.

Zaznacza się też przy tej sposobności, że do składu bibliotek naszych nigdy nie wchodziła książka zakazana p. t. „Nowa Sibilla“ a surowo przestrzegamy tej zasady, żeby nasi bibliotekarze nie rozpowszechniali innych książek jak te, które katalogiem naszym są objęte.

Wszystkie pisma polskie w obrębie cesarstwa niemieckiego, prosimy o powtórzenie tej odezwy.

Poznań, 10 maja 1887.
Zarząd Towarzystwa Czytelni Ludowych w Poznaniu.

Dr. W. Lebiński, sekretarz.

Izba karna w Toruniu kazała skonfiskować następujące książki polskie, jako zagrażające spokojowi publicznemu i podniecające różne warstwy społeczeństwa przeciw sobie: 1) Polskie czasy, błogie czasy. 2) Szczęście w Ameryce. 3) Upominek dla młodzi polskiej na pamiątkę trzechsetletniej rocznicy unii lubelskiej. 4) Raciczki, powieść dla włościan polskich. 5) Z książki: Piśmiennictwo polskie dwa artykuły, jeden o Mickiewiczu, drugi o pisarzach ludowych i pedagogach. 6) Nowe powiastki historyczne (strony 10 do 27, opowiadające jak Maciek i puz Arciszewski wracają z pod Chocima).

ŻARTY.

** Mój Stachu, jak mo'esz przy tylu długach spać spokojnie? ja i d'iesiętej części ich nie mam, a strasznie mnie to niepokoi.

— I mnie by moje długi niepokoiły, gdybym myślał je zapłacić.

** Zjadł pochodzi — pytał ktoś — że gdy wielki jaki człowiek umrze, gazety szeroko o nim się rozpisyją, a miłogą kiedy się rodzi?

— A to stąd — panie dobrodzieju — że teraz się wieloży ludzie wcale nie rodzą.

** A.: Ile kosztuje twój letni ubiór?

B.: 80 marek.

A.: No, weźmy okrągło 100 marek.

B.: Jaktó?

A.: Przecież musisz liczyć najmniej 10 marek na kosztą sądowe.

** Wincenty miłością bratnią
Słynie według wszystkich zdania,
Koszulę zdejmie ostatnią,
Gdy ją oddać ma — do prania.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

Wyszła książeczka pod tytułem:

„Dziedzictwo macierzyńskiej miłości.“

Obrazek z czasów najazdu Rzymu.

Napisał J. Gallus.

Cena tej książeczki z przesyłką wynosi 35 fen.

Pieniądze najlepiej przesać w liście w znaczkach pocztowych pod adresem: Józef Gallus, Bytom-Rozbark (Beuthen-Rosberg O./S.)

(Nadesłano.)

■ Każdemu cierpiącemu na epilepsję, padaczkę, kurcze i cierpienia nerwowe, poleca się bardzo sławny środek leczniczy p. D. Mahler, z Hanoweru. Niechże się więc każdy cierpiący na powyższe choroby uda z pełnem zaufaniem do wziankowanego pana, a wielu znajdzie pomoc i ratunek, może już często w rozpaczających wypadkach. Po listownem nadesłaniu opisu dokładnie choroby, prześle p. D. Mahler ów środek, czyli lekarstwo, zaraz przez pocztę i sposób użycia.

Bardzo wiele osób, którzy na te choroby długie lata cierpieli i jako nieuleczalni zostali zjad inąd opuszczeni, to przez tenże środek w 3 dniach trwale uleczani zostali.

Całkowita wyprzedaż! **L. BERNSTEIN** Bytom, ul. dworca kolei żelaznej (Bahnhofstr.) poleca swój wielki skład pięknych i dobrze leżących czarnych ubiorów dla chłopców, przystępujących do Komunii św. już od 9 młk. w skutek przeprowadzenia się, zmuszony wyprzedać. **Całkowita wyprzedaż!**

Franc. Letzel

w Bytomiu, ul. Dyngos przy Bulewarze Nr. 32. poleca, żelazo walcowane, żelazne szyny do budowli i na koła, żelazne garnce i piece, jak i wszelkie sprzęty i naczynia blaszane dla kuchni oraz gospodarstwa, maszyny do siczki i w najlepszych gatunkach i po najtańszych cenach.

Franc. Letzel Bytom, przy Bulewarze.

Niniejszem donoszę Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy, że mieszkam teraz na ulicy Piekarskiej 12, w domu majstra stolarskiego p. Horny. — Prosząc o łaskawe względy, przyrzekam skora i sumienną pracę.

Bytom. Fr. Polap, majster szewski.

Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy polecamy nasz wielki skład gotowych

ubiorów dla mężczyzn i chłopców

różnego gatunku po przystępnych cenach. — Zamówienia według miary wykonywają się jak najakuratniej w naszej własnej pracowni w domu, tanio. Prosząc o uwzględnienie, przyrzekamy rzetelną usługę

Bracia Kober w Bytomiu, (Beuthen O. S.)

Rynek Nr. 4, dom po stronie ratusza.

!Dla uwagi!

Nasze wiele razy premiiowane, urzędowo podszukane **ogniotrwałe**

Papy na dachy

bywają brane do pierwszej klasy ogniówki dla twardości przykrycia. Świadectwa wystawione przez powagi budownicze o wybornym naszym fabrykacie są do usług, jak również i świadectwa urzędowe. Trzeba zważać przy kupnie papy na pokrycia dachów aby była etykieta naszej firmy, a będzie do dostania na Górnym Śląsku u wielu kucpów.

Georg Friedrich & Co.
Wrocław. Fabryka papy na dachy.

LECZENIE GŁUCHOTY

SZTUCZNE BEBENKI dyplomowane, NICHOLSONA leczą albo przynoszą ulgę w GŁUCHOCIE z zakiejb przyezyny nie pochodzą. Dzięki tym przyrządom otrzymane najbardziej zadziwiające przykłady wyzdrowienia. Posylając 25 pienigów w markach pocztowych otrzymuje się franco ilustrowaną broszurkę złożoną z osiemdziesięciu stronnic i zawierającą ciekawe opisy prób robionych w celu leczenia GŁUCHOTY, a także listy rekomendacyjne Doktorów, Adwokatów Wydawców i drugich osób godnych zaufania które zostały wyleczone przy pomocy

ch BEBENKÓW, i glosno je zalecają. Adresować listy: J. H. NICHOLSON, 4, ulica Drouot, PARYŻ

LIPPMANNA
KARLSBADZKIE
PROSZKI BURZACE

Nieznórnanne na domowe i zimowe kuracze.

Nabyć można wszędzie w aptekach. W większej ilości w drogeryach i składach wód mineralnych.

Prawdziwe tylko wtedy, jeżeli w każdej dozie widoczna jest Lippmann'a marka ochronna. Centralne źródło rozsyłki: Lippmann'a apteka w Karlsbadzie.

Do dostania w aptekach w: w Bytomiu G. S. (dawniej Wiesiolkka apteka) w Glimicach (w aptece pod orłem) w Katowicach w aptece pod orłem i miejskiej w Tarnowicach (w aptece pod lwem). itp.

Szanownej Publiczności polecam mój doborowy skład

zegarów i zegarków.

Znaną jest firma Gross'a (katolika) z rzetelności i sumiennosci, i taką pozostanie nadal, o czym każdy przekonać się może.

Nadmieniam także, że przyjmuje i wszelkie reperacje, a wykonuje się prędko i po cenach jak najtańszych.

Wd. Antonia Gross,
Bytom, ul. krawiecka.

Niemiecki likier

„BENEDICTINE“

z destylarni fabrykanta

Friedrich John

założona w 1842 r.

Waldenburg w Śląsku.

Wpływający na zdrowie likier, z najdelikatniejszych ziół.

Trzeba na to zważać, aby na każdej flasce była marka ochronna i czterokąciata etykieta z podobieństwem fabrykanta. — Ten wyborny likier niemiecki „Benedictine“ z najszlachetniejszych, a wpływających na zdrowie całego organizmu, wzmacniając i jego czynność leko drażnią. Ziola i rośliny zestawione są tak jak przy każdej flasce załączone świadectwa wykazują — ludzi fachowych i przysięgłych sąd. chemików pp. dr. C. Bischoff, dr. Hans Brackebusch w Berlinie podszukane i potwierdzone, że tenże likier w jego zestawieniu prawie odpowiada likierowi „Benedictiner“ wyrównywa całkiem tym samym skutkiem. Tenże wyborny niemiecki likier „Benedictine“ jest jedynie do dostania w niżej podanych składach: 1/2 litr. flasza 4,50 M., 1/3 l. 2,25 i 1/4 litr. 1,25 M. — **W Bytomiu** ma Gustaw Cohn.

Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy donoszę niniejszem, że objąłem

Restauracje

przy kopalni „Theresia“ N. 1 polecając jak najlepiej odnowione lokale łaskawym względem. O najlepsze przekąski i napoje jak i skora i rzetelną usługę, zawsze starać się będę

F. Koschmieder.

Kto się lęka paraliżu.

lub też na takowy zapadał albo cierpi kongestacje, zawrót, ubzdawienia, bezsenność, resp. rozdrażnienie nerwowe, niech postara się o broszurę: „Uber Schlagflus - Vorbeugung und Heilung.“ 3 Auflage vom Verfasser, chem. Landw. Battalion arzt Rom. Weismann i Vilshofen, Bawarya, którą przesyła bezpłatnie i franko.

Wielki skład

TRUMIEN

od największych do najmniejszych i od najdroższych do najtańszych, ma zawsze na składzie **Józef Rotter.**

mistrz stolarski w Lipinach.

Skora i rzetelna usługa.

Pierwszy stolarz przy farze.

Polecam:

najlepszy twardy cukier bez papieru ważony funt - - - 0,30 M.
najpiękniejszą białą faryng 0,28 „
Jawa kawę - - - - 1,20 „
Perl kawę - - - - 1,40 „
Cygory żółta, zieloną i czerwoną ciężką paczkę 0,15 „
Mydło, dobrze suche wazone - - - - 0,30 „
mydło II. gat - - - - 0,25 „
najlepsza soda - - - - 0,6 „
najlep. krochmal ryż - - 0,25 „
Presówkę - - - - 1, - „
dobre cygary po róża. cenach, petryoli amerykański - 0,14 „
Rzetelna waga, dobry towar, oraz skora usługa Proszę o łaskawe względy.

Henryk Krist w Bytomiu, G. S. (Beuthen O.S.) naprzeciw starego katolickiego kościoła farnego.

Dla budujących!

Z dniem 1 czerwca tego roku będzie można nabyć dobrze wypaloną

cegłę

w Lipinach po jak najtańszej cenie. — Zgłaszać można się już do

Józ. Rotter mistrza stolarskiego przy farze w Lipinach

Skład trumien,

od największych do najmniejszych mam zawsze tanio na składzie.

Przy tej sposobności polecam Szanownej Publiczności mój warsztat stolarski przy bedowlach itp. Skora i rzetelna usługa.

Robert Hensel, w Bytomiu, ulica Kościelna 13.

Nakład 344,000 najwięcej pomiędzy gazetami niemieckimi rozpowszechniające, w 12 językach wychodzące, pismo ilustrowane pod tytułem:

DIE MODENWELT.

Ilustrowane dla toalety roboty ręcznej co dwa tygodnie wychodzi. Kwartalnie wynosi 1 m. 25 fen. lub 75 kr.

24 numery z toaletą i robotą ręczną, z 2000 obrazami z opisami wszelkiej garderoby i bielizny dla dam, dziewczynek i chłopców, oraz na wszystkie lata dziecięca, również bielizna dla panów, okrycia na stół i kółka, ręczne roboty w wielkim wyborze itd.

12 dodatków zawierających o kolo 200 mustr do przestrygania, służące jako model do garderoby i 400 wrysowanych mustrów dla ciemno-białego wyszywania cyfrów i mienia itd.

Abonenci przyjmowani są, każdego czasu we wszystkich większych księgarniach i na pocztach. Na próbę wysła także numer Ekspedycyja tego pisma franko, w Berlinie W., ul. Poczdamska Nr. 38 i we Wiedniu, ul. Opery 3.

Znane na całym świecie są Kirberga sławne

brzytwy

wyrabiane z angielskiej srebrnej stali, wklesło szlifowane, gotowe do użytku, sztuka 3 marki. *Pudełko* do brzytw po 30 fen. *Oryginalne pasy* rzemieńne do ostrzenia brzytw sztuka 2,50 m. *Masa na pasy* do ostrzenia brzytw, pudełko 50 fen., 5 pudełek 2 m. *Oryginalne mydło do golenia*, szt. 40 fen., 6 sztuk 2 m. *Pendzelki do mydła* sztuka 50 f i 1 m. *Kamienie do ostrzenia* sztuka 7,50 mr. — Wszystko pod gwarancją. Przesyłka następuje po nadesłaniu należytości lub za zaliczką.

Otto Kirberg, fabrykant noży, Düsseldorf dawn. Graefrath.

Polecam mój wielki skład trumien metalowych jak i z drzewa. Także ubiory dla zmarłych, trzewiki i aksamitne kaple które mam w składzie zawsze gotowe, po jak najniższych cenach.

L. Schulz, majster stolarski w Bytomiu, ul. Tarnowicka N. 19. naprz. now. Kościoła św. Trójcy.

Wino węgierskie

cierpkie, łagodne i słodkie poleca flaszkę po 1,50 1,80 2,00 marki.

Henryk Krist w Bytomiu G. S. naprzeciw starego katolickiego kościoła farnego.